Yleiskaavamerkintöjen selitykset:

Kehittämistavoitteita:

Kyläasutuksen mahdollinen laajenemisalue.

Kevyen liikenteen yhteystarve.

Ulkoilureitin yhteystarve.

Erityisominaisuuksien rasteri- tai viivamerkinnät:

ma-2

Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema.
Tavastkengän kulttuurimaisema.

Kulttuurimaisema-alueella tulee uudisrakentaminen sovittaa huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan.
Tärkeät maisemapellot ja pääteille näkyvät viljely- ja niittyalueet tulee säilyttää avoimina ja viljely- tai laidunkäytössä. Jos niitty ei ole käytössä, suositellaan sen niittämistä vuosittain perinnemaiseman ylläpitämiseksi. Pääteiltä ja kulttuuriympäristöistä näkyvillä alueilla tulee rakentamisessa suosia yksinkertaista muotokieltä, perinteistä harjakattoa ja hillittyjä värejä. Kiiltäviä kattopintoja tulisi välttää. Uudisrakennukset suositellaan sijoitettavaksi olevien rakennusten yhteyteen maiseman reuna-alueille ja/tai rajattavaksi kasvillisuudella. Isojen uusien tuotanto- tai talousrakennusten lähelle suositellaan istutettavaksi muutamia puita maisemavaikutusten pehmentämiseksi.

sk-2

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (MRKY 2015).
Tavastkenkä.

Alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas maisemakokonaisuus tulee säilyttää. Rakentamisessa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteet ja pyritt niiden turvaamiseen. Mahdollinen uudisrakentaminen tulee sovittaa huollellisesti kulttuuriympäristöön, sekä suosia yksinkertaista muotokieltä, perinteistä harjakatto ja hillittyjä värejä.

sv

Ohjeellinen maatilan tai eläinsuojan suojavyöhyke.
-Kotieläintalouden suuryksiköt: suojavyöhyke enintään 500m. Suojavyöhyke määritetään tarkemmin ympäristöluvan ja rakennus- ja toimenpideluvan yhteydessä. Suojavyöykkeen laajuus määräytyy tarkempiin laskelmiin perustuen kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja asetuksia noudattaen. (Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista VNa138/2019).
-Suuryksikköjä pienemmät lypsy- ja karjatilat: ohjeellinen suojavyöhyke 200m
-Muut tuotantoeläintilat ja viljelytilat: ohjeellinen suojavyöhyke 100 m
-Muut tilat tai rakennuspaikat, joilla pidetään pienimuotoisesti kotieläimiä, kuten esim. harrastehevosia: suojavyöhyke erillisharkinnan mukaan.

Suojavyöhyke on tarkoitettu sekä turvaamaan maatalouden toimintaedellytyksiä että suojaamaan ympäröivää astusta mahdollisilta haitoilta. Suojavyöhykkeen sisälle ei suositella toteutettavaksi uusia asuinrakennuksia tai loma-asuntoja, jotka eivät ole maatilakiintеistön tai eläinsuojan omistajan hallinnassa.

luo-1

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Aluetta ei saa muuttaa niin, että sen ominaispiirteiden tai luonnontilaisuuden säilyminen vaarantuu (Metsälaki 10 §).

luo-2

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Alueen ominaispiirteet ja luonnontilaisuus suositellaan säilyttämään.

luo-3

Linnustollisesti arvokas kohde. Kurkelanjärvi.
Alue tulee säilyttää luonnontilaisena.

luo-4

Luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoinen alue.
Mahdolliset luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin (viitasammakko) lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee selvittää, mikäli ranta-alueen M-, MT- ja MA-alueille suunnitellaan rakentamista tai aurinkovoimaloita.

luo

Avointa maisemaa hallitseva arvokas maisemapuu tai -puuryhmä.
Kohteen ympäristöä ei saa muuttaa niin, että sen ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

Perinnebiotooppi.
Alakurkelan rantalaidun.

me

Melualue.
Teoreettinen tieliikenteen päivämelualue 55 dB.

Alueiden käyttötarkoitukset:

Uudet alueet.
Uusi tai olennaisesti muuttuva alue. Väri ja kirjaintunnus ilmaisevat käyttötarkoituksen.

A

Asuntoalue.
Alue varataan maaseutumaista pientaloasutusta varten.
Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen sekä tarpeelliset talous- ja saunarakennukset, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, mutta kuitenkin enintään 500 m2.

A-2

Tulvauhan alainenen, oleva asuntoalue.
Rakennusten korjaaminen on sallittua. Rakennuslupaa vaativat hankkeet ratkaistaan uudisrakentamista vastaavalla tavalla poikkeamismenettelyssä.

AT

Kyläalue.
Alue varataan ensisijaisesti kyläasutukselle ja kylää tukeville harrastus- ja elinkeinotoiminnoille, kuten pienyritystoiminnoille, matkailulle ja palveluille. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Kulleki kyläalueelle merkitylle rakennuspaikalle saa rakentaa suoraan yleiskaavan perusteella yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen sekä tarpeelliset talous- ja saunarakennukset. Muu kyläalueen rakentaminen on mahdollista suunnittelutarveharkintaan perustuen.

AM

Maatilojen talouskeskusten alue.
Alue varataan elinkeinotoimintaa ja siihen liittyvää asutusta varten. Samalle rakennuspaikalle saa toteuttaa enintään 2 asuntoa sekä maatilamatkailurakennuksia. Maatilamatkailuun liittyvän mahdollisen lisärakentamisen tulee sopia maatalous- ja kulttuuriympäristöön. Rakennusoikeudet harkitaan tapauskohtaisesti.
Mikäli aktiivinen maa- ja metsätalous on loppunut, aluetta voidaan käyttää asuntoalueena (A) tai loma-asuntoalueena (RA-1). Tällöin talous- ja tuotantorakennuksia ei lasketa rakennusoikeutta vähentäväksi.

ME

Kotieläintalouden suuryksikön alue.
Kotieläintalouden suuryksikköllä tarkoitetaan eläinsuojaa, joka on tarkoitettu vähintään 75 lypsylehmälle, 200 lihanaudalle, 250 täysikasvuiselle emakolle, 1000 lihasialle, 30 000 munituskanalle tai 50 000 broilerille. Lisäksi suuryksikköjä ovat muut eläinsuojat, jotka lannantuotannoltaan tai ympäristövaikutuksiltaan vastaavat 1000 lihasian eläinsuojaa.

P

Palvelujen ja hallinnon alue.

V

Virkistysalue.

RA

Loma-asuntoalue.
Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset talous- ja saunarakennukset, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 m2.

RA-1

Loma-asuntoalue.
Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset talous- ja saunarakennukset, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, mutta kuitenkin enintään 500 m2. Rakennuspaikka on mahdollista muuttaa pysyväksi asuinpaikaksi, mikäli rakennus saatetaan täyttämään pysyvää asutusta koskevat määräykset.

RA-2

Tulvauhanalainen, oleva loma-asuntoalue.
Rakennusten korjaaminen on sallittua. Rakennuslupaa vaativat hankkeet ratkaistaan uudisrakentamista vastaavalla tavalla poikkeamismenettelyssä.

SL-1

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettu alue.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
M-alueilla sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen.
Alueelle voi toteuttaa enintään 0,5 hehtaarin kokoisia maa-asenteisia aurinkovoimaloita suunnittelutarveharkintaan perustuen. Aurinkovoima-alueiden tulee olla erillisiä, eivätkä ne saa aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia. Aurinkovoimaloiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kyläkuvaan.

M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Maaseutumaiseen pientaloasutukseen liittyvä rakentaminen on mahdollista suunnittelutarveharkintaan perustuen.

M-2

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Metsästysmajan rakennuspaikka. Alueelle saa sijoittaa maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, mutta kuitenkin enintään 500 m2.

MT

Maatalousalue.
Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Mahdollinen rakentaminen tulee ensisijaisesti sijoittaa nykyisten rakennusten läheisyyteen tai maatalousalueen reuna-alueille.
Alueelle voi toteuttaa enintään 0,5 hehtaarin kokoisia maa-asenteisia aurinkovoimaloita suunnittelutarveharkintaan perustuen, mikäli aurinkovoimala sijoittuu maatilakeskuksen yhteyteen ja sähköntuotanto liittyy pääasiassa kyseisen maatilan tarpeeseen. Aurinkovoimaloiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kyläkuvaan.

MA

Maisemallisesti arvokas peltoalue.
Kulttuurimaiseman kannalta tärkeä pelto- tai niittyalue, joka on tarkoitettu maatalouskäyttöön. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelyskäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Jos niitty ei ole käytössä, suositellaan kuitenkin sen vuosittaista niittämistä avoimen maiseman ylläpitämiseksi. Alueella sallitaan maataloutta palveleva rakentaminen, mutta se tulee ensisijaisesti sijoittaa nykyisten rakennusten läheisyyteen tai avoimen maisematilan reuna-alueille.
Alueelle voi toteuttaa enintään 0,5 hehtaarin kokoisia maa-asenteisia aurinkovoimaloita suunnittelutarveharkintaan perustuen, mikäli aurinkovoimala sijoittuu maatilakeskuksen yhteyteen ja sähköntuotanto liittyy pääasiassa kyseisen maatilan tarpeeseen. Aurinkovoimaloiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kyläkuvaan ja maisema-arvoihin.

MU

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.

MY

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

W

Vesialue.

Kohde- ja viivamerkinnät:

2

Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde (MRKY 2015).

Rakennusta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista lupaa.
Purkamisluvasta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. Rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuuri- historiallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne muuttuu. Rakennuksia kunnostettaessa tulee pyrkiä rakennusajankohdan tyylipiirteet huomioon ottavaan suunnitteluun. Lisä- ja talousrakennusten sijoittelussa tulee pyrkiä pihapiirin muodostamiseen. Kohteita koskevista muutoksista on tarvittaessa pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

1. Kotila
2. Piha-Tervola ja Laakko
3. Repola
4. Sippari
5. Suojalinna

27

Paikallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde.

Rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne muuttuu. Rakennuksia kunnostettaessa tulee pyrkiä rakennusajankohdan tyylipiirteet huomioon ottavaan suunnitteluun. Lisä- ja talousrakennusten sijoittelussa tulee pyrkiä pihapiirin muodostamiseen.

6. Ala-Heiskalan aitta
7. Ala-Kurkelan aitat
8. Anttila
10. Haapalaisen kauppa
11. Jukola
12. Katajamäki
13. Kivelän kauppatalo
14. Kylätalo
15. Laakso
17. Makkolan talousrakennukset
18. Makkonen
19. Tapiola
20. Tavastkengän koulu
21. Välilä
22. Ylä-Heiskalan aitta
23. Lehtola
24. Järvelä
25. Kassa
26. Riihipelto
27. Saari
28. Pelkola
29. Ailin mökki
30. Eksylä
31. Leiviskä

sm-1

Kiinteä muinaisjäännöskohde / -alue.
Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinais-muistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen (Pohjois-Pohjanmaan museo) lausunto.

1. Kunnas, 1000049210, tervahauta
2. Mäntyselkä, 1000049211, tervahauta
3. Mäntylä ja Järvenpää 630010035, kivikautinen asuinpaikka
6. Lumikangas, 1000049215, tervahauta ja tervapirtin jäännös
9. Myllylä, 630010005, kivikautinen asuinpaikka
10. Tervolankangas 1 1000044186, tervahauta
11. Tervolankangas 2 1000044187, 2 tervahautaa
12. Laakko, 1000049231, asuinpaikka/kylänpaikka
15. Makkola 630010004, kivikautinen asuinpaikka
16. Makkola 2, 1000049234, asuinpaikka/kylänpaikka
23. Kurkela 630010010, kivikautinen asuinpaikka
28. Junno 630010016, kivikautinen asuinpaikka
30. Pellikka, 1000049244, asuinpaikka/kylänpaikka
34. Leiviskä Tavastkenkä 630010020, kivikautinen asuinpaikka
36. Vanhanjoenmutka, 1000049257, 2 tervahautaa
38. Välilä 630010031, kivikautinen asuinpaikka
40. Kinttuvaarankangas, 1000049260, tervahauta
43. Selkämaankangas, 630010053, kulttі- ja tarinapaikka
46. Perukka, 1000049263, tervahauta
47. Perukka 2, 1000049264, tervahauta
49. Pahapuro, 1000049266, tervahauta

s/th

Mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta.
Kohdetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaista suojelutarpeen määrittämiseksi.

1. Korkeakangas, 1000049275
2. Holopankangas, 1000049276
3. Korkiakangas lounas, 1000049277
4. Vanhanjoenmutka 2, 1000049278
5. Selkälä, 1000049279
6. Rintala 2, 1000049267
7. Repokangas, 1000049268

s/Hist.-8

Muu kulttuuriperintökohde, historiallinen asuinpaikka.
Alue, jolla sijaitsee noin vuodelta 1750 oleva tai sitä vanhempi historiallisen ajan asuinpaikka. Sijaintimerkintä on ohjeellinen. Mahdolliset historialliset asutusrakenteet tulee säilyttää, ja suuremmista kohdetta koskevista maankäyttösuunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa.

7. Mikkola, 1000049216
8. Mylly (Myllylä), 1000049217
14. Moisala 2, 1000049233
19. Leiviskä (Autiomäki), 1000049238
20. Autiomäki 2, 1000049273
24. Kurkela 2, 1000049240
29. Pellikka 2, 1000049243
33. Sadinsaari (Saari), 1000049250
35. Turunen, 1000049256
37. Heiskala, 1000049258
39. Ojapelto, 1000049259

Oleva asuinrakennuspaikka.

Oleva loma-asunnon tai saunan rakennuspaikka.

Uusi rakennuspaikka.

sa

Uusi rantasaunan rakennuspaikka.
Paikalle saa rakentaa päärakennukseen liittyvän, kerrosalaltaan korkeintaan 25 m2 kokoisen saunarakennuksen.

Kota/Laavu/Taukopaikka.

mt

Masto.

Seututie.

Yhdystie.

Ulkoilureitti.

Piirtämistekniset merkinnät:

Yleiskaava-alueen raja.

Alueen raja.

Kiinteistöjaotus.

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET:

1. Osayleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena MRL 44 §:n ja 72 §:n mukaisesti, mikäli rakennuspaikka on merkitty kaavaan punaisella tai mustalla kolmiolla/neliöllä. Rakennuspaikat on määritetty tilakohtaisesti.

2. M-1 alueet ovat suunnittelutarvealuetta, jolla kyläasutuksen laajentaminen ja haja-asutusluontoinen rakentaminen on mahdollista suunnittelutarveharkintaan perustuen.

3. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee osoittaa rakennuspaikan rakennettavuus ja tarvittaessa toimenpiteet rakennuspaikan vahvistamiseksi rakennusluvan yhteydessä.

4. Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhan alainen (MRL 116 §). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 1,0 m ylemmäksi kuin ylin havaittu tulvakorkeus. Pysyvälle asunnolle johtava tie tulee korottaa vastaavasti maisemalliset näkökohdat ja tien patoava vaikutus huomioon ottaen. Pengerryksistä ja tieyhteyden korotuksista tulee pyytää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto.

5. Uudisrakentaminen on sovitettava rakentamistavaltaan, materiaaleiltaan ja mittasuhteiltaan huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan.

6. Vanhojen tilakeskusten ulko- ja tuotantorakennuksia ei lasketa rakennuspaikkojen rakennusoikeuden määrää vähentäviksi. Lisäksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa voidaan sallia rakennuspaikalla säilyvien rakennusten lisäksi yksi uusi asuinrakennus.

7. Liikenteen melualueille ei saa sijoittaa uusia asuin- ja lomarakennuksia. Uudisrakennuspaikoilla melusuojausten rakentaminen on kiinteistönomistajan tai -haltijan toteutettava siten, että valtioneuvoston päätöksen mukaiset sisä- ja ulkomelutason ohjearvot (993/1992) tai kulloinkin voimassa olevat ohjeet ja määräykset huomioidaan.

8. Uusille rakennuspaikoille tulee johtaa tonttitiet ensisijaisesti olemassa olevien pääsyteiden ja maantieliittymien kautta. Yleisten teiden varsilla tarvittavat liittymäluvat tai liittymän käyttötarkoituksen muutokset tulee hakea ennen rakennusluvan myöntämistä. Uusia teitä rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niiden rakentamisesta aiheudu merkittäviä maisemallisia vaurioita.

9. Alueen asuinrakennuspaikoilla saa pitää harrastusluonteisesti kotieläimiä (esim. hevosia, lampaita, kanoja) ja rakentaa niitä varten eläinsuojia, mikäli siitä ei aiheudu ympäristöön merkittävää haittaa. Eläimiä pidettäessä tulee huolehtia riittävistä suojaetäisyyksistä vesistöihin ja naapureihin sekä riittävistä laidun- ja tarha-alueista.

10. Rakennuslupahakemukseen tulee liittää jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevat suunnitelmat sekä selvitys siitä, että laadultaan soveltuvaa talousvettä on riittävästi saatavilla. Jätevesien ja käymäläjätteen käsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kunnan rakennusjärjestystä sekä kunnan vesihuoltotoimijan ohjeistusta. Jätevettä tuottava kiinteistö tulee mahdollisuuksien mukaan liittää yleiseen viemäriin. Asuinkiinteistöjen tulee liittyä jätelain mukaisesti järjestettyyn jätehuoltoon.

11. Uudisrakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä suositellaan selvittämään mahdollisuudet aurinkoenergian, maa- tai kallioperän energian ja muun uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Mahdolliset aurinkolämpökeräät ja aurinkopaneelit tulee suunnitella ja sijoittaa rakennuspaikalla arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja -maisemaan soveltuvalla tavalla. Asuinrakennuksiin suositellaan rakennettavan puulla lämmittämiseen soveltuva tulisija. Tulisijan ja lämmitysjärjestelmän valinnassa ja toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota vähäpäästöisyyteen, lämmitystehoon ja lämmönvarauskykyyn.

12. Kaava-alueelle suunniteltavista aurinkovoimaloista tulee pyytää alueellisen vastuumuseon (Pohjois-Pohjanmaan museo) lausunto voimaloiden mahdollisista vaikutuksista arkeologiseen kulttuuriperintöön. Maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto myös maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseksi.

PYHÄNTÄ
TAVASTKENGÄN OSAYLEISKAAVA
KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Oulussa 22.8.2024

Elina Marjakangas
Arkkitehti, YKS-519

Mikko Autio
Suunnittelija

SWECO

Luonnos nähtävillä 18.9.-19.10.2023
Ehdotus nähtävillä 10.6.-10.7.2024

Hyväksytty Pyhännän kunnanvaltuustossa
__.__.20__ § ___.

PYHÄNNÄN KUNTA